

Höjd fastighetsskatt för vindkraftverk

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Förslag till lag om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt.....	4
3	Bakgrund och gällande rätt	6
4	Höjd fastighetsskatt för vindkraftverk	6
5	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	7
6	Konsekvensanalys.....	7
6.1	Offentligfinansiella effekter	7
6.2	Effekter för företagen	8
6.3	Effekter för kommuner och regioner	8
6.4	Effekter för miljön.....	9
6.5	Effekter för statliga myndigheter och de allmänna förvaltningsdomstolarna.....	9
6.6	Övriga effekter	9
7	Författningskommentar.....	9

1 Sammanfattning

Fastighetsskatt ska betalas bl.a. för sådana fastigheter som vid fastighetstaxeringen betecknas som elproduktionsenheter. För elproduktionsenheter som utgörs av taxeringsenhet med vindkraftverk är fastighetsskatten 0,2 procent av taxeringsvärdet. För övriga elproduktionsenheter är fastighetsskatten 0,5 procent av taxeringsvärdet. I promemorian föreslås att fastighetsskatten på vindkraftverk ska höjas från 0,2 till 0,5 procent av taxeringsvärdet.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Fastighetsskatten utgör

a) 1,0 procent av:

taxeringsvärdet avseende småhusenhet till den del det avser värderingsenhet för småhus som är under uppförande, värderingsenhet för tillhörande tomtmark och värderingsenhet för tomtmark som är obebyggd,

bostadsbyggnadsvärdet avseende värderingsenhet för småhus som är under uppförande på lantbruksenhet, tomtmarksvärdet avseende värderingsenhet för tillhörande tomtmark och tomtmarksvärdet avseende tomtmark avsedd för småhus på lantbruksenhet som är obebyggd,

taxeringsvärdet avseende ägarlägenhetsenhet till den del det avser värderingsenhet för ägarlägenhet som är under uppförande, värderingsenhet för tillhörande tomtmark, värderingsenhet för tomtmark som är obebyggd eller som hör till ägarlägenhet som inte ingår i samma taxeringsenhet,

b) 0,4 procent av:

taxeringsvärdet avseende hyreshusenhet till den del det avser värderingsenhet för bostäder som är under uppförande, värderingsenhet för tillhörande tomtmark, värderingsenhet för tomtmark avsedd för bostäder som är obebyggd eller som hör till bostäder som inte ingår i samma taxeringsenhet samt annan värderingsenhet för tomtmark som är obebyggd,

c) 1,0 procent av:

taxeringsvärdet avseende hyreshusenhet till den del det avser värderingsenhet för lokaler, värderingsenhet för lokaler under uppförande och värderingsenhet avseende tomtmark som hör till dessa lokaler,

d) 0,5 procent av:

taxeringsvärdet avseende industriellenhet och elproduktionsenhet *med undantag för sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vindkraftverk,*

d) 0,5 procent av:

taxeringsvärdet avseende industriellenhet och elproduktionsenhet.

e) 0,2 procent av:

taxeringsvärdet avseende sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vindkraftverk.

Om det på en värderingsenhet för tomtmark finns ett eller flera småhus som är uppförda och ett eller flera småhus som är under uppförande, ska tomtmarken anses höra till det eller de småhus som är uppförda.

För fastighet som avses i 2 kap. 13 § inkomstskattelagen (1999:1229) ska fastighetens andel av taxeringsvärdet på annan samfällighet än sådan som avses i 6 kap. 6 § första stycket nämnda lag räknas in i underlaget för fastighetsskatten om samfälligheten utgör en särskild taxeringsenhet.

Om fastighetsskatt och fastighetsavgift ska beräknas för skilda delar av fastigheten ska underlaget för beräkningen av fastighetsskatten utgöras av den del av värdet som belöper på respektive fastighetsdel.

Att skillnaden mellan den fastighetsskatt som i första stycket d föreskrivs för elproduktionsenhet och den fastighetsskatt som enligt första stycket e föreskrivs för sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vindkraftverk kan utgöra stöd av mindre betydelse framgår av kommissionens förordning (EU) 2023/2831 av den 13 december 2023 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktions-sätt på stöd av mindre betydelse.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.
2. Lagen tillämpas första gången på fastighetsskatt för kalenderåret 2026.

3 Bakgrund och gällande rätt

Uttag av fastighetsskatt regleras i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt. Skattepliktiga fastigheter är bl.a. sådana som vid fastighetstaxeringen betecknas som elproduktionsenheter. Fastighetsskatten för samtliga elproduktionsenheter, utom vindkraftverk, är för varje kalenderår 0,5 procent av taxeringsvärdet. Samma skattesats gäller för fastigheter med andra typer av industriella anläggningar, s.k. industrienheter.

För vindkraftverk är fastighetsskatten 0,2 procent av taxeringsvärdet. Den lägre skattesatsen för vindkraftverk har motiverats med att vindkraftsanläggningar missgynnas i förhållande till andra energianläggningar eftersom de inte kan producera energi kontinuerligt (prop. 2005/06:143 s. 33).

När den lägre skattesatsen för vindkraftverk infördes bedömdes att den, i förhållande till det EU-rättsliga regelverket om statligt stöd, rymdes inom kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse (prop. 2005/06:143 s. 33). I 3 § femte stycket lagen om statlig fastighetsskatt anges att det framgår av kommissionens förordning (EU) 2023/2831 att skillnaden mellan den fastighetsskatt som i första stycket d föreskrivs för elproduktionsenhet och den fastighetsskatt som enligt första stycket e föreskrivs för sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vindkraftverk kan utgöra stöd av mindre betydelse. Högsta förvaltningsdomstolen har funnit att den aktuella bestämmelsen ska förstås på så sätt att skatt ska tas ut med den högre skattesatsen om 0,5 procent om en tillämpning av den lägre skattesatsen om 0,2 procent skulle leda till att takbeloppet för stöd av mindre betydelse överskrids. Det innebär att den lägre skattesatsen bara kan tillämpas så länge takbeloppet enligt kommissionens förordning inte överskrids (HFD 2019 not. 12). För en betydande andel av vindkraften tas fastighetsskatt därför ut med 0,5 procent av taxeringsvärdet.

4 Höjd fastighetsskatt för vindkraftverk

Promemorians förslag: Fastighetsskatten på vindkraftverk höjs från 0,2 till 0,5 procent av taxeringsvärdet.

Skälen för promemorians förslag: I budgetpropositionen för 2025 har regeringen aviserat att kommunernas incitament för att bygga ut vindkraften ska stärkas. För att öka kommunernas incitament att säga ja till mer vindkraft föreslås därför i budgetpropositionen att det ska inrättas ett stöd till kommunerna baserat på fastighetsskatten för vindkraftsanläggningar (prop. 2024/25:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor avsnitt 12.12). Med hänsyn till det anförda finns det skäl att höja fastighetsskatten för vindkraftverk från 0,2 procent till 0,5 procent av taxeringsvärdet. Skattesatsen blir därigenom enhetlig för samtliga elproduktionsenheter.

Lagförslag

Förslaget medför ändringar i 3 § lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt.

5 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Promemorians förslag: Lagändringen ska träda i kraft den 1 januari 2026 och tillämpas första gången på fastighetsskatt för kalenderåret 2026.

Skälen för promemorians förslag: Det är angeläget att förslaget träder i kraft så snart som möjligt. Ändringar av fastighetsskatten bör dock ske vid ett årsskifte. Lagändringen bör därför träda i kraft den 1 januari 2026 och tillämpas första gången på fastighetsskatt för kalenderåret 2026.

6 Konsekvensanalys

I detta avsnitt redogörs för förslagets effekter i den omfattning som bedöms lämpligt i det aktuella lagstiftningsärendet och med beaktande av förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar.

De offentligfinansiella effekterna till följd av ändrade skatte- och avgiftsregler beräknas i enlighet med Finansdepartementets beräkningskonventioner. Beräkningarna görs i ikraftträdandeårets priser och volymer och utgår vanligtvis från att beteendet hos individer och företag inte ändras till följd av förändringarna i skattereglerna. Antagandet om oförändrat beteende ger en god uppskattning av åtgärdernas effekt på kort och medellång sikt. På längre sikt, och för att analysera andra konsekvenser än de offentligfinansiella effekterna, kan ett mer dynamiskt synsätt behöva användas, där skattebaser tillåts påverkas av regeländringen.

Förslaget bör inte utvärderas enskilt utan bör ses som en samlad del av regeringens energipolitik vilken utvärderas regelbundet. Statens energimyndighet är ansvarig för den officiella statistiken inom tillförsel och användning av energi, energibalanser samt prisutveckling inom energiområdet.

6.1 Offentligfinansiella effekter

Till grund för beräkningen av de offentligfinansiella effekterna av förslaget ligger de samlade taxeringsvärdena för elproduktionsenheter vindkraft 2023. Taxeringsvärdena är uppräknade med 2025 års taxeringsnivåer. Dessutom är basen uppräknad utifrån förändringen av vindkraftsproduktion mellan 2023 och 2026 i Energimyndighetens kortsiktsprognos.

Den offentligfinansiella effekten, av förslaget om att höja fastighetsskatten på vindkraftverk, beräknas till 0,21 miljarder kronor. Eftersom fastighetsskatt är en avdragsgill kostnad för företagen uppstår en indirekt effekt på bolagsskattebasen när den minskar i motsvarande omfattning som kostnadsökningen. Den s.k. nettoeffekten av förslaget uppgår därför till 0,17 miljarder kronor 2026.

6.2 Effekter för företagen

Det finns ungefär 840 aktörer som äger vindkraftverk i Sverige idag. Av den producerade vindenergin ägs 76 procent av privata bolag, statligt ägda Vattenfall vindkraft äger drygt 3 procent och 3 procent ägs av stora elförbrukare i industrin (resterande 9 procent ägs av kommuner och regioner och 12 procent av statliga utländska bolag). I regel är det små- och medelstora företag som åtnjuter den lägre skattesatsen och därmed får ökade skattekostnader med anledning av förslaget.

Förslaget innebär minskad administrativ börda för de företag som behövt säkerställa att summan av skattenedsättningen inte överskrider takbeloppet för stöd av mindre betydelse. Det är inte möjligt att kvantifiera hur stor den administrativa kostnaden för detta har varit eftersom bördan varierar mellan företag och beror på vilken typ av övriga stöd företagen mottar. För övriga företag är de administrativa kostnaderna oförändrade av förslaget.

Förslaget innebär att skattesatsen för elproduktionsenheter blir enhetlig. Visserligen försämrar skattehöjningen incitamenten att investera i vindkraft, förslaget påverkar småskaliga anläggningar, men den sammanlagda effekten av förslaget i kombination med stödet till kommunerna bedöms kunna ha positiva effekter för vindkraftsutbyggnaden. Mängden vindkraft i elsystemet påverkar elpriserna på så sätt att stor andel vindkraft sänker årsmedelpriset och ökar volatiliteten. Mängden installerad eller planerad vindkraft kan därför påverka konkurrenssituationen på elmarknaden och investeringsviljan i annan ny elproduktion.

6.3 Effekter för kommuner och regioner

Ungefär nio procent av den installerade effekten vindkraft ägs av kommuner och regioner, i regel kommunala energibolag. Förslaget innebär försämrad lönsamhet för kommunala ägare som tidigare betalat 0,2 procent av taxeringsvärdet.

Det aviserade stödet till kommuner som baseras på fastighetsskatten för vindkraftsanläggningar ger kommuner med installerad vindkraft intäkter. Stödet stärker kommuners incitament att tillstyrka vindkraftsutbyggnad.

6.4 Effekter för miljön

Förslaget leder till minskad lönsamhet för de vindkraftsanläggningar som träffas av höjningen och därmed minskade incitament att investera i ny vindkraft. Det är framför allt småskaliga anläggningar som betalar den lägre skattesatsen så förslaget påverkar framför allt incitamenten att investera i småskalig vindkraftsproduktion. Om skatteintäkterna från fastighetsskatten fördelas till kommunerna stärks incitamenten att tillstyrka vindkraftsutbyggnad. I förlängningen kan då förslaget på marginalen leda till mer fossilfri elproduktion.

Omställningen av Sveriges utsläpps- och energiintensiva sektorer, inte minst basindustri och transport, mot lägre växthusgasutsläpp kommer att kräva konvertering från fossila bränslen till el. Ökad elektrifiering innebär ökad efterfrågan på el. Utbyggnad av elproduktion är därför en förutsättning för omställning mot fossilfrihet i andra branscher. Denna indirekta effekt på utsläppen är inte möjlig att kvantifiera.

6.5 Effekter för statliga myndigheter och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Förslaget medför endast marginella förändringar för Skatteverket och ingår i den anpassning som görs årligen på grund av ny eller förändrad lagstiftning. Utgångspunkten är att eventuellt tillkommande kostnader för Skatteverket kan hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

För de allmänna förvaltningsdomstolarna bedöms förslaget inte ha någon inverkan.

6.6 Övriga effekter

Förslaget har ingen effekt på sysselsättning, inflation eller den ekonomiska jämställdheten.

7 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt

3 § Fastighetsskatten utgör

a) 1,0 procent av:

taxeringsvärdet avseende småhusenhet till den del det avser värderingsenhet för småhus som är under uppförande, värderingsenhet för tillhörande tomtmark och värderingsenhet för tomtmark som är obebyggd,

bostadsbyggnadsvärdet avseende värderingsenhet för småhus som är under uppförande på lantbruksenhet, tomtmarksvärdet avseende värderingsenhet för tillhörande tomtmark och tomtmarksvärdet avseende tomtmark avsedd för småhus på lantbruksenhet som är obebyggd,

taxeringsvärdet avseende ägarlägenhetsenhet till den del det avser värderingsenhet för ägarlägenhet som är under uppförande, värderingsenhet för tillhörande tomtmark, värderingsenhet för tomtmark som är obebyggd eller som hör till ägarlägenhet som inte ingår i samma taxeringsenhet,

b) 0,4 procent av:

taxeringsvärdet avseende hyreshusenhet till den del det avser värderingsenhet för bostäder som är under uppförande, värderingsenhet för tillhörande tomtmark, värderingsenhet för tomtmark avsedd för bostäder som är obebyggd eller som hör till bostäder som inte ingår i samma taxeringsenhet samt annan värderingsenhet för tomtmark som är obebyggd,

c) 1,0 procent av:

taxeringsvärdet avseende hyreshusenhet till den del det avser värderingsenhet för lokaler, värderingsenhet för lokaler under uppförande och värderingsenhet avseende tomtmark som hör till dessa lokaler,

d) 0,5 procent av:

taxeringsvärdet avseende industrienhet och elproduktionsenhet.

Om det på en värderingsenhet för tomtmark finns ett eller flera småhus som är uppförda och ett eller flera småhus som är under uppförande, ska tomtmarken anses höra till det eller de småhus som är uppförda.

För fastighet som avses i 2 kap. 13 § inkomstskattelagen (1999:1229) ska fastighetens andel av taxeringsvärdet på annan samfällighet än sådan som avses i 6 kap. 6 § första stycket nämnda lag räknas in i underlaget för fastighetsskatten om samfälligheten utgör en särskild taxeringsenhet.

Om fastighetsskatt och fastighetsavgift ska beräknas för skilda delar av fastigheten ska underlaget för beräkningen av fastighetsskatten utgöras av den del av värdet som belöper på respektive fastighetsdel.

I paragrafen regleras bl.a. de olika skattesatserna för fastighetsskatt.

Ändringen i *första stycket* innebär att den särskilda fastighetsskattesatsen för elproduktionsenheter som utgörs av taxeringsenheter med vindkraftverk tas bort. Sådana taxeringsenheter omfattas i stället av den generella skattesatsen för elproduktionsenheter på 0,5 procent av taxeringsvärdet.

I nuvarande *femte stycket* anges att det av kommissionens förordning (EU) 2023/2831 av den 13 december 2023 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse framgår att skillnaden mellan den fastighetsskatt som föreskrivs för elproduktionsenhet och den fastighetsskatt som föreskrivs för sådan elproduktionsenhet som utgörs av taxeringsenhet med vindkraftverk kan utgöra stöd av mindre betydelse. Stycket tas bort till följd av den höjda fastighetsskatten för vindkraftverk.

Övervägandena finns i avsnitt 4.